

# SEMANATORUL

ORGAN AL ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR DIN CALIACRA

Director: I. NEDELICU

Apare sub conducerea  
unui comitet

Redacția și Administrația  
Sub revizoratul școlar de Caliacra—Bazargic

## DECE AM ȚINUT CONGRESUL

Intr'o atmosferă de caldă solidaritate de corp, ne-am adunat în congres la 4 Octombrie c., spre a discuta nu probleme de stat, ci spre a ne spune păsurile și neajunsurile de cari suferim în misionatul nostru pe meleagurile acestea.

La apelul făcut de președintele asociației a răspuns învățătorimea, nu din imboldul unei răsvărtiri determinată de starea mizeră în care se zbate; a răspuns cu toate că mijloacele materiale nu-i permitea o deplasare în capitala județului, să-și ceară drepturile consfințite prin legi și spre a discuta chestiuni în legătură cu bunul mers al școalelor din satele înșirate pe întinsul acestui ținut, unde forțele pentru luminarea poporului necesită o dublă rezistență ca'n restul țării.

Necazurile i-a modelat în așa fel pe dascăli de aici, încât i-a apropiat așa de mult sufletește că, nimeni n'a scos o vorbă de ocară la adresa cuiva, nici o mișcare tumultuoasă în cererea drepturilor lor; drepturi atât de multiple ce le așteaptă dela cei ce au în mână destinele țării.

Ș'așteaptă cu resemnare, știind că nu se poate, ca toată truda lor să fie nesocotită.

E cea mai modestă clasă de funcționari ai statului și de cea mai imperioasă necesitate. E statuarul din mâinele căruia ies suflete călite, cari fac cinste neamului românesc, e piatra dela edificiul românismului pe care apoi se'nalță perșii. Și cu cât temelia va fi mai puternică, cu atât fantezia maestrului va putea înălța cu mai multă ușurință

etajele ce urmează.

Se știe că nivelul cultural al unei țări e ridicat din modestia dascălului, dar nici el nu mai poate continua opera sa, dacă i se pun piedici în cale de cei ce înțeleg chemarea lui în mijlocul satului.

Numărul mare care a participat la congres, dovedește încă odată că conștiința ne e trează la datorie și că datoria noastră incubă drepturi.

Deacea am ținut congresul să ne cerem drepturile spre a ne putea îndeplini cu mai multă consecvență îndatoririle noastre de învățători.

Ne dăm seamă perfect de bine de situația în care se sbate țara, și după cum se vede din dezideratul din cuprinsul ziarului, n'am cerut imposibilități.

PONY

## Curățenia în școala primară

Cu ocazia diferitelor vizite ale mele la țară, mi-a plăcut totdeauna să vizitez școala și dascălul școlii de cari mă leagă colegialitatea.

La unele școli curat și ordine în toate; la altele însă cu regret spun, că nu s'au curate întreținute.

Nu vreau să imput nimănui nimic, dar că noi dascăli trebuie să avem în vedere: ordinea și curățenia cari va influența în bine pe copii și sat. Dar ca să nu depășesc de subiect, prin câteva cuvinte voi arăta cum se poate face curățenia în școală!

La începutul anului școlar după ce școala a fost văruită, se va spăla scândurile dela dușumea lăsându-se să se sbicească bine după care se va da cu ulei mineral s'au bradolină.

Bradolina sau ulei mineral

Impedica praful să se mai ridice în sus și la măturat e mai ușor, având în vedere bine înțeles că măturatul de servitorul școlii să se facă cu mătura udă, fiind supraveghiat.

Uleiul sau bradolina ține cam trei sau patru luni; va să zică tocmai bine până la vacanța Crăciunului; iar dela această dată până la vacanța de Paște, când se poate da iarăși cu ulei.

Copiii trebuie deprinși și cu curățenia, de altfel suntem obligați ca de două ori pe săptămână să facem inspecții la curățenie. Copilul trebuie deprins să nu intre cu noroi și cu hainele rupte și fără nasturi la haină în clasă. Pentru curățenie se va cere ca fiecare să aibă un cuțitaș, care va fi lucrat în orele de lucru manual cu care se va șterge în totdeauna la intrare în clasă și care cuțitaș se va păstra într'o ladă în vestibul s'au la intrarea în școală. Curățenia va fi supraveghiată la intrarea în școală de servitorul școlii împreună cu un elev din clasele superioare.

Mi se va spune de unii că de unde se va lua aceste fonduri?

Cred că lucrul nu-i tocmai atât de greu fiindcă dacă nu-i prevăzut în buget se va căuta a se strânge câte 2—5 lei dela fiecare copil sau dacă nu se va strânge nici cu copii se va lua din rabatul cârților.

Sunt în al XVIII lea an de când sunt director de școală și am condus numai școli cu săli mari și am procedat cum am scris mai sus având curățenie în școală și la elevi.

La început am avut o mulțime de dificultăți cu părinții copiilor, dar ce e mai rău, chiar dela unii colegi dela școala că întârzie dela clasă din cauza curățeniei mele și de cari eu nu m'am închinat și văd că azi tot ei îmi dau dreptate.

La 17 Oct. s'a primit un rest din salariile pe Iulie, ș'avem promisiunea că la 19 vom primi pe August.

## CONGRESUL asociației învățătorilor din județul Caliacra

În ziua de 4 a. c. s'a ținut congresul asociației învățătorilor din județ în localul școlii primare mixte No. 1.

La ora 9 a. m. sala școlii era arhiplină de numărul cel mare al învățătorilor sosiți din județ.

După sosirea autorităților, ședința a fost deschisă de către Pr. Bucur Zăinescu, președintele asociației învățătorilor din județ, urând bun soșit colegilor și arătând importanța acestui congres.

Din partea prefecturii a urât succes congresului d-l Eremia directorul prefecturii.

După aceea congresul a intrat în ordinea de zi desbătând următoarele chestiuni:

- 1) Examenul de definitivat;
- 2) Cooperativele școlare;
- 3) Recrutarea directorilor de școli primare;
- 4) Programul analitic a școlilor primare față de nevoile actuale sociale și naționale;

Salarizarea învățătorilor.

Fiecare din ordinea de zi a fost desbătut de către oratori cu multă logică și simț formându-se următoarele deziderate:

La punctul I s'a stabilit ca tinerii normaliști după darea examenului de diplomă

să fie numiți ca învățători definitivți, urmând în urmă celelalte examene, atrăgând și mărirea salariului față de grad.

La punctul II s'a stabilit să se facă în mod facultativ cooperativele școlare întru cât are și un rol important în educație asupra tinerei generații dezvoltând spiritul de economie și solidaritate.

La punctul III s'a stabilit ca directorii de școli să fie numiți conform cu art. 70 din legea învățământului primar și art. 121 din regulamentul legii învățământului având la bază școala normală.

La punctul IV s'a stabilit ca programa analitică să fie făcută în concordanță cu nevoile regiunii unde se aplică.

Recunoscând situația grea a țării — dascălii nu vor spori de salarii ci numai ridicarea curbei de sacrificiu, dându-li-se astfel posibilitatea de a trăi cinstit — și a munci fără să cerșească.

Aceste deziderate împreună cu un memoriu vor fi înaintate de către delegația adunării generale, asociației generale a învățătorilor București.

## Programul Congresului General din București

In zilele de 25 și 26 Oct. se va ține la București, în sala teatrului dela Poșta (în dosul Poștei Centrale) congresul învățătorilor.

Deschiderea congresului se va face la ora 10, prin cuvântarea președintelui Asociației generale a învățătorilor.

Vor urma apoi debateri asupra următoarelor rapoarte.

Examenul de definitivat. Raportor: T. Iacobescu,

Cet. Albă  
Cooperativele școlare. Raportori: I. Cioban, Sibiu, G. Cepoiu, Roman.

ORELE 3—7

Recrutarea Directorilor de școli primare. Raportor: P. Pușeanu, Galați.

Programul școlii primare față de actualele nevoi naționale și sociale. Raportor: Iosif Andreescu, R. Vâlcea.

Salarizarea învățătorilor. Raportor: I. Dobrian.

Craiova.

**Comunicări și propuneri.**

ZIUA II

**Orale 9-10: Votarea desideratelor; închiderea congresului.**

**Orele 10-11: Adunarea generală a Asociației generale, cu următorul program: Raportul comitetului central; raportul casierului; raportul cenzorilor; discutarea rapoartelor; descărcarea comitetului de gestiunea sa pe anul din urmă; bugetul pe anul următor; alegerea a 3 cenzori și a 3 supleanți de cenzori; propunerea comitetului central, pentru ridicarea localului Asociației generale în București; diferite alte propuneri; închiderea adunării generale.**

In vederea congresului se mai aduce la cunoștință membrilor Asociației următoarele:

1) S'a cerut ministerului comunicațiilor să aprobe călătoria la congres — dus și întors — cu reducere de 50%<sup>o</sup> peste numărul de călătorii la care are drept legal un învățător.

Aprobarea nu s'a dat până acum.

2) S'au luat măsuri ca la câteva hoteluri și restaurante, congresiștii să aibă o reducere de prețuri.

Informații în această privință se vor putea lua dela

sediul Asociației (Bulev. Carol 16), în preziua congresului, iar în timpul congresului dela biroul instituit în sala în acest scop.

3) La adunarea generală a Asociației nu vor putea participa la discuții și vota — conform statutelor — decât delegații oficiali ai Asociațiilor regionale și județene în curent cu plata cotizației.

4) Comitetele și propunerile vor trebui să fie depuse în scris pentru biroul congresului, cel mai târziu până în dimineața de 24 Octombrie.

5) Membrii comitetului central și președinții asociațiilor județene vor ține o ședință prealabilă în ziua de 24 Octombrie (ora 10 dimineața) în sala „Teatrului dela Poștă” pentru a se fixa punctul de vedere al conducerii centrale asupra chestiunilor puse în dezbateră congresului și a lua cunoștință de propunerile venite dela membrii, pentru a fi supuse adunării.

6) Asociațiile județene sunt rugate să comunice neîntârziat centrului numele delegațiilor oficiali și numărul aproximativ al celorlalți participanți.

7) Raportele ce se vor prezenta adunării generale de către comitetul central vor fi distribuite tuturor membrilor înainte de începerea congresului.

Civilizația cere lucrare continuă și tocmai de aceea trebuie puterea de a voi; — nu pentru a savârși fapte mari și rari, ci mici și continue.

Un educator care și-a făcut el singur educația voinței, acceptând că și-a înțeles menirea, va ști să voiască a fi la înălțimea pedagogiei moderne, iar nu dascălul rutinat care a înlocuit pe „azi”, „buche” prin „a, b”.

Un asemenea educator va face adevărate teme practice pentru a-l face pe copil să voiască; va da teme și trebuie să nascocască adevărate probleme pentru a le forma o voință.

Ce folos de cea mai mare erudiție, dacă nu-i voința. Inșă și inteligența fără voință e de puțin folos.

Câți tineri inteligenți, lipsiți de voință ajung să termine un curs regulat pentru a-și forma o meserie? O educație timpurie sigur că ar fi îndreptat asemenea lipsă.

Sunt legi universale, pe care nu le putem schimba. Ne închinăm în fața determinismului științific, dar după el nu urmează că omul nu-și poate croi o formă de cugetare mai superioară, ori nu-și poate înfrâna unele apucături ori că nu se poate forma la copii o voință. Copii au foarte dezvoltat simțul imitației și acesta poate sluji mult educației voinței.

Pentru astfel de educație se cere în adevăr muncă și chibzuință, iar, mai presus de toate, exemple practice, luate și întâlnite în lumea reală.

Abstracțiunile sunt tot atât de fatale și nenorocite pentru menirea copiilor ca și fatalismul moștenit dela părinți, ca și obiceiurile învechite și nepotrivite cu starea lucrurilor de azi.

Copiii trebuie deprinși a lucra, a voi zilnic, bine înțelese fără a-i surmena, a le arăta cu exemple din lumea reală nenorocirile ce le aduce o mică slăbire de voință și prin urmare neîndeplinirea unei lucrări care trebuie să se facă la un anumit timp.

Dar pentru toate acestea mai repetăm: trebuie viață practică. Voința impusă de pe catedră, din imaginație din povești care n'au măcar, simțul realității nu se va întipări în mintea copiilor.

Inchei zicând că educația voinței este un lucru ce trebuie făcut cu mai multă grijă și stăruință la noi.

Alex. Marinescu  
Învățător  
Hasarlăc-Caliacra

Rugăm pe colegi de a ne trimite articole din toate domeniile.

Județul nostru e plin de semne edificatoare a strămoșilor noștri și s'ar putea scrie mult.

## Satul Ai-orman

Cum ieși din Bazargic spre M. zi pe drumul din dreapta cimitirului care duce la Brancoveni, gândul este hărțuit de privesțele ce i se impun.

În dreapta și în stângă sunt meterezele turcești din 1877. Cine trece acum pe acolo, abea de și poate închipui în parte, numai de ce a fost când aceste „tabieri” erau în plină activitate.

Bătrânii spun că pe dealul acela erau morții unul lângă altul. După încheerea păcii cu toate că se îngropase morții, sângele curs stricase aerul de numai trecea nimeni pe acolo.

—Apoi drumul merge străjuit unde și unde de câte o movilă până în Ai-orman (7 km.) Movilele acestea sunt singurele rămășițe trainice ce au rămas depe urma numeroaselor popoare care au vrut să se așeze pe acestelocuri.

Cele mai multe sunt făcute de Sciți apoi de Geți ca locuri de strajă în jurul taberilor. Geții își făceau și locuințe în pământ. Intre movilele din timpurile acelea se observă și azi gropile fostelor locuințe. Singuri care au stăpânit în mod trainic și au lăsat urme ce s'ar vedea încă multă vreme, sunt Romanii.

Coloniștii lor au făcut case din peatră a căror urmă se vede și azi. Pentru ușurința comunicației cu interiorul împărăției s'au construit șosele. Una dintre șoselele Romane trece la 1 km. în partea de răsărit a Ai-ormanului, dela S-la N. Traseul șoselei se cunoaște bine mai ales în pădure. În dreptul satului Ai-orman, deoparte și de alta a șoselei este urma unui sat cu case de peatră.

Desigur e un sat de al coloniștilor Romani. Se cunoaște bine unde au fost casele. Plugul se oprește adesea în petrele dela temelia vr'unei case.

O fântână în mijlocul satului, care se vede și acum, îndestula gospodăriile cu apă precum și pe călătorii de pe șosea. Pentru animale avea un lac mare pentru strâns apă din ploii.

La fântână și la adăptarea vitelor, câteori nu s'or fi strâns fetele și flăcăii în amurg vorbind de faptele zilei? Câte idile n'ar povesti fântână dacă ar avea glas?

Dar câte grozavii! Mai ales cea din urmă când a fost pustiit satul.

Pe câți din cei care avea grijă de ea nu-l-a văzut în cea zi tristă scaldăți în sânge în jurul său, iar casele lor lăstate în flăcări de puhoiul barbar.

Satul acesta a avut pereți aproape întregi adăpostiți

de pădurea ce a crescut ne strănjenită de nimeni. Acum 40 de ani când sa tăiat pădurea, Turcii au început să strice pereții și din peatră lor și-au făcut case, grajduri și și-au înpejmuit grădinile. Nimeni nu știe numele satele acestea.

Satul Ai-orman e ca toate celelalte de pe meleagurile Caliacrei. Lipsit de pomi, de grămezile de gunoi lângă orice gospodărie a vechilor locuitori, casele învelite cu caracteristecelolane rotunde.

Așezarea în locul în care se află se datorește drumurilor care în vechime făceau legătură între localitățile marcate. Acele drumuri s'au văd și azi adâncite par să ar fi niște râpi.

Se pare, judecând după cimitirile lui, e mai vechi decât satele dimprejur.

De astfel n'a fost întemite de Turci. Ei au venit cum erau obișnuite cu iataganul au alungat sau au omorât pe vechii locuitori care erau poște Romani și le-a luat stăpânire gospodăriile. Și cum nu le știa limba, a dat numele satului cum au crezut ei că se potrivește. Astfel se explică cum s'ar fi așezat primii coloniști Turci când aveau să sape puțuri la 56-60 m. adâncime. Până să sard de unde aveau s'aducă lapte pentru ei și pentru vitele lor. Acum trei ani s'a găsit cimitirul locuitorilor vechi a cărui existență nu știu nimeni.

Cu Turcii în vremurile acele nu se putea sta de vorbă. Veșnic înarmați și întărâțați șefii lor religioși împotriva ghirurilor, era exclusă o colțuire la sate cu cei de altă credință. Turcii de azi oameni de înțeles și supuși nu seamăna nici pe departe cu strămoșii lor care nu simțeau nici între dânșii. Drumurile sunt pline de morminte, căci dacă se întâlnea un Turc cu altul și n'avea să dea niciunul la parte din drum, scoteau iataganul și unul trebuia să rămâe mort pe loc. Acolo făcea mormântul.

Astfel în marginea de miazăzi a satului s'au întâlnit acum câteva sute de ani două runți. Una venea de Șahinlar, cealaltă se ducea într'acolo. Când s'au întâlnit trebuia ca cei care se credeau mai slabi să dea la o parte și cum nu dădea nici unul la o parte, au început o luptă în toată regula. Rezultatul luptei nu se știe pentru că din nuntași a fost favorabil N'a fost în nici un caz favorabil pentru cei 6 care stăteau și azi în două tabere ca

(Continua în pag. 4.)

## Un cuvânt despre educația voinței

Cu drep cuvânt, zice Payot în cartea sa despre educația voinței, că noi azi nu știm a voi. Ori fatalismul oriental orișubliberul arbitru a slăbit și slăbește toate frânele voinței.

Educatorul, fie el la țară, fie la oraș, are o datorie foarte însemnată de îndeplinit, anume de a desvolta în școlarii voință.

Nu în zadar Hristos, ca un neîntrecut cugetător, a zis: — voește și vei putea.

Una din nenorocirile poporului român e și fatalismul moștenit din neam în neam, precum și inerția pentru orice mod de cugetare mai nou, atât de obișnuit popoarelor rămase mai în urmă cu civilizația. — E cunoscut faptul că popoarele rămase în urmă cu desvoltarea, simt o neplăcere și o oboseală de a-și schimba felul de a cugeta și de a lucra alt-fel de cum s'au obișnuit. Sălbatecii, se sting decât să-și schimbe obiceiul de a lucra și de a produce. O inerție cam asemănătoare se mai observă și la țaranul român care zice: așa am apucat din părinți; dar e bine ori nu, — e pot-

rivit — sau nu cu starea socială sau economică de azi, el nu vrea să judece.

De aici nu urmează că nu se poate aduce o schimbare în felul de a judeca și a lucra; dar pentru asta mai trebuie încă educat. Slăbiciunea voinței, lipsa de a voi, e adesea pricina multor răutăți și nenorociri.

De acela e de datoria educatorului a da o mai mare însemnatate educației voinței; căci puțin folos va avea elevul din o mulțime de lucruri învățate pe din afară, menite să le uite, dacă nu va voi să se folosească de ele.

Deprins însă a avea voință, va cerca, se va sili s'aducă la îndeplinire ceea ce mintea îi va arăta că-i folositor; astfel numai vom ataca răul, fatalismului, dela rădăcină.

Popoarele necivilizate simt un fel de desgust nu pentru altele care cer sforțări puternice, ci tocmai pentru lucrările regulate care cer o energie mică, dar continuă.

De acela popoarele primitive făceau minuni în războaie, dar după această ațătare, urma lenea, starea de inerție.

# Pagina Literară

## Călăuza de dincolo de groapă

Amicul G. e o fire ciudată: uneori guraliv, cu chef cum s'ar zice, de n'are lumea liniște din cauza lui, iar alteori tăcut ca pământul pe tăcut. Totuși ascunde în el o comoară însemnată de povești, de cele mai multe ori trăite de el.

Odată-l prinsesem cu „bună dispoziție“ și—deși avem să-l întreb ceva într'o afacere de ordin pur personal—l'am săsat să vorbească; să istorisească ceva despre morți. De aci înainte e cuvântul lui.

\* \* \*

În seara aceea mi-am strâns în grabă lucrurile, multe-le mele lucruri: un palton rupt în umărul drept, o umbrelă sfârticată în câteva locuri, și alte mărunțisuri; mi-am pipăit buzunarul în care avem banii și-am pornit grăbit spre gară.

Afară sufla un vânt tăios. Toamna își cânta simfonia ei tristă, răspândind ultimele frunze din pomii puștiți. Primisem telegramă dela un prieten să mă prezint în termen de două zile la Constanța, pentru ceva care știam că mă interesa destul de mult. Și pornisem.

Era un întunec grozav. Puținele becuri ce scânteiau pe alocuri erau așa de mici și așa de rari, că-mi făceau impresia unor scânteii risipite de vânt. Câte'o frunză mă isbla în față și-apoi cădea neputincioasă, la pământ.

Mergeam grăbit, dar, din vânt, printre șuerăturile dese tot mai dese, un glas mă întreabă: „unde mergi?“ Mă întrebă plângând; eu însă nu-i puteam răspunde pentru simplul motiv că... uitasem! Măine—poimăine... atât mi-aminteam; dar unde, nu!

Și glasul straniu îmi repeta mereu, pe același ton, singurele cuvinte pe care se părea că le știe: „unde mergi? Urechea minții îmi spunea că-mi e cunoscut, dar în adâncul sufletului meu nu voiam să cred că l' știu și deci să ascult de dânsul.

Dal... mi era cunoscut: glasul soției mele, moartă cu douăzeci de ani înaintea. Dar, cum?... de unde venea, acum?... Se auzea foarte aproape. O! cineva mergea alături cu mine, prin noapte suspinând. Mi-era teamă, grozavă teamă! Am început să fug... să fug, ca să-mi pierd urmele, s'ajung mai degrabă la locul unde știam că e multă lumină și unde glasul morților nu se aude. Dar

ceea ce ținteam eu era prea departe, tocmai la gară. Acolo era lume multă și polițiști cari să mă apere de glasul drag pentru că era al soției mele și înfiorător, fiindcă venea de dincolo de groapă, străbatând prin beznă nopții de toamnă.

Cum fugeam, m'am poticnit și-am căzut cu fața la pământ. Să mă scol? Mi se părea că sunt ținut în loc; mi-era teamă să mă rămân, dar teamă mi-era să și să mă scol să mișc sau să respir. Știi tu ce'nsemnă asta: să vorbească un mort—noaptea—lângă tine și tu să nu poți fugi?

În ce stare mă aflam, cine-ar putea pricepe?... Plecasem undeva uitasem unde. Mi-aminteam că merg la tren, dar trenurile merg în toate părțile lumii, spre toate țările, prin toate garile, spre toate marile!...

Jos, dar nu adormisem, ci eram buimac, în starea omului beat, care se leagă cu pământul pe care l-a ajuns pedeapsa păcatului. Vântul mi-aruca frunze veste-de în ochi, iar glasul care știam că vine de dincolo de groapă, mă îmbia să stau nemișcat. Imi precizam, în minte, că sunt pe-o margine de trotuar, căci simțiam chenarul caldarâmului cum îmi apasa pieptul, dar nu îndrăzneam să mă mișc! Așa dicta, voinței mele absente, vocea misterioasă.

M'am trezit abia târziu: o mână puternică mă redicase și mă freca la tâmplă. Era a unui om ce duhnea a tutun ca un dihor împuțit. Din când în când îndruga cuvinte neînțelese. Pricepeam atât că-i vorba de poliție; probabil un sergent de stradă, care făcea excepție nedormind, mă găsisse pe locul unde-mi dam seama că mă prăvălisem într'o noapte de demult.

Era tot întunec și omul aprinsc o lampă de buzunar, ca să-mi cerceteze identitatea, deși spusesem cine sunt și, acum, prin excepție și unde plecasem. Mă cercetă amănunțit și după ce-i dădu-i un bacșiș—ah! bacșișul face tot în țara asta! bunul meu interlocutor se învoi să mă scutească de prezentarea în fața superiorilor lui. Polul meu făcuse minuni, ca adinioară lîsus la nunta din Cana.

Eram liber și mergeam către gară—în drumul pe care-l începusem, de un veac par'că, și nu-l mai puteam

ispravi!

Deodată mă strigă cineva cu un ton serios. Stau pe loc și ascult; pornesc, iarăș mă strigă. Stau din nou... același „nimeni“ care vorbea cu glasul „cuiva“! Numai strada pustie cu locuri virane și vântul. Altceva nimic.

—Fiuuuul!... fiuuul!...

Depart, — dar nu tocmai departe — trenul sosire în gară. Il auzeam dând semnalul și, cum știam că stă numai cinci minute, grabiam pasul, când bag de seamă că-mi lipsește umbrela. Era pe locul unde căzusem și trebuia s'o găsec. Pierderea ei ocupa acum locul de frunte în centrul conștiinței mele. Ce-mi pasă de tren, de timpul scurt cât stă în gară!... Umbrela... umbrela!... Dar când mă întorceam, nu cu ea, căci omul meu avusese grije să pună printre obiectele sale casnice, mi-aduc iar aminte că trenul stă prea puțin în stație. O sfortare teribilă îmi încordă voința și grabiam să-l ajung înainte de plecare. Acum știam că plec la Constanța.

Ajusesem, dar ce folos: cassa de bilete era închisă? Bat nervos la ferestruică; nici un răspuns, afară de a vizul, destul de grav, tipărit cu litere mari: INCHIS.

Eram grăbit, fiindcă trebuia să răspund chemării unui prieten care n'avusese niciodată ocazia—pană atunci—să și piardă increderea în mine; asta era interesul moral, dar mai era și altul material: afacerea pe care o pierdeam. Dar, Doamne, cum să fac?

—Hamall!... ai un pol, numai să-mi aduci bilet cl. III Constanța. Repede!... Și-i pun banii în mână—bilet și bacșiș.

—Imediat, răspunse el. „No. 12“, adăoga și se pierdu în mulțime, în timp ce eu oftam ușurat: bine că nu ești „13“.

Așteptam. Mai era mult? Nu avusesem încă timp să aflu bine și—cu glas răgușit de tobă spartă ajutat de clopoțelul și „muzicuța“ obișnuită — „șeful“ anunță plecarea. Și asta se produse așa de repede, că omul ce'n trecerea lui prin viață era'nsemnat cu numărul 12, poate nici n'avusese timp s'ajungă unde trebuia.

Adio!.. Rămăsesem!...

\* \* \*

Trenul se pierduse în nopte ca un șapre cu ochii și coastele de foc. Eram mâh-

nit, mahnit adânc. La ce-mi folosea acum biletul căpătat cu un minut în urmă de plecarea lui?

Gara rămăsese, ca prin farmec, pustie. Viața care pulsa în ea cu câteva clipe înainte, pierise în noaptea cea plină de mister, căci lumea toată, fără a avea o boală sufletească, vreo halucinație ca mine,—lumea care mă înghesuise cu câteva clipe mai înainte avusese grije să și scoată bilet și să porneasca pe drumul „norocului“ lor. Eu însă, reținut de un glas din țara mormintelor, mă zăpăcisem ca niciodată. Avem impresia că'n curând mă voi vedea legat și dus într'un ospiciu de nebuni, poate Mărcuța! Imi facem procesul conștiinței și mă întrebam: de când devenisem

asa? Și stam pe gânduri în gara pustie... Nu visasem, de bună seamă că nu. Placasem de vreme și ajunsesem târziu. Ce vrei mai crudat?

Dar iată că a doua zi aflu ceva și mai ciudat: glasul vântului, al moartei mele dragi—sau dacă vrei nebunia mea de o clipă—fusesse glasul norocului meu; trenul pe care nu-l putusem apuca s'a prăbușit pe podul cel mai proptiat. O masă enormă de morți, și răniți ceși plâneau și și blestemau soarta care-i îndemnase să plece de acasă.

Acum înțelegeam taina halucinației mele!...

Un glas de dincolo de groapă mă ferise de moarte.

Dumitru L. Florescu  
Calaigidere.

## Desvoltarea Sentimentului Național în literatura Română

(urmare din No. 4 din 10 Iulie)

(Alexandri ne mai scrie izbucnirea sentimentului național în legenda „Dumbava roșie“

El pune în discursul lui Ștefan către oaste aceste versuri:

De cât Moldova în lanțuri mai bine stearpă fie

„De cât o viață amară mai bine o moarte vie“

Și legați prin acest jurământ, ostașii dau asaltul strigând: „Ați nete mai vere, că leahul e mișel

El rob va fi acum, dar nici decum stăpân. Lupta cum o descrie Alexandri este o pagină de eroism în trecutul nostru întunecos.

„Opt mil de leși de oaste, legați cu frâu în gură

În loc de boi la juguri se opintesc trăgând.

Români cu glas aprig îndemnă ca să întindă strigând! „Hais, cea, Liftene! Hais! cea lbram la plug.

Tu-mi pregătise-și jugul eu nu ta-am pus la jug. Iar Ștefan la tovarași le zice cu glas tare.

Așa scrie Românul ale sale fapte mari

Cu fieru'n brazdă neagră, Românul ostași are.

Pământul său drept carte și plugari cărturari“

Însemnând „fieru'n brazdă neagră“ războiul Ștefan, ducea cu sine după moarte și faima și vitejia, și atunci, dacă nu s'or fi scris actele acestea de rezistență împotriva dușmanilor, spre a fi păstrate, împărtăși-te celor mulți și neștiutori, de mult am fi fost îngropați în propriul nostru pământ.

Alexandri a îndemnat în acest timp la unire pe Români. Dar nu numai unirea principatelor a format inima lui de mare Român, ci, în „deșteptarea României“ arată un puternic îndemn spre unirea tuturor Românilor.

„Sculați frați de același nume, iată timpul de frăție!

„Peste Mahma, peste Milcof, peste Prut, peste Carpați,

Aruncați brațele voastre cu o puternică mândrie,

Și de acum pe vecinie cu toți

mănile să dați!

Dar chemarea spre unire la 1848 a răsunat mai puternic din sufletul lui Andrei Mureșanu prin, marșul acestui an:

„Români din patru unghieri, acum și niciodată“

Uniți-vă în cuget, uniți-vă'n simțiri“

Glasul lui a străbătut mai adânc în sufletul românilor. După Alexandri s'a crezut că înțrăm în fază critică a literaturii.

Dar din gurele interne, așa zis spontanietatea poporului nostru izbucnește ca apa de ploae ce pătunde prin crăpăturile stâncilor, spre a ieși mai la vale împede și selipitoare ca și cristalul.

Acestă izbucnire firească a neamului nostru este Eminescu.

Clocoțișul lăntrărie din care s'a format opera lui Eminescu, oglindă dureroaselor svorcoliri ale unui neam, prin evoluția lui firească, de forturile care sau abătut asupra, atâtea veacuri. Stăpân pe o cultură filozofică europeană, Eminescu nu-și uita nici de de cronicile cele bătrâne din care scrie:

„Din lungi cărări de cadru, din munți cu verfu'n nori. Esit-a Dragoș-Vodă imblănzitor de tauri, Mulțimea curgătoare s'a fost întors pe vale.—

Și buciumele sună și aile-s pe cale.

Nainte merg moșnegii cu pletele bogate.

Astfel eși au tot în rânduri venind de subverzi ramuri, Copii, ciobani de Aurna, mașnegi postari de neamuri,

Și au întins moșia spre răsărit și amiază,

Până unde marea sfarmă de țarm al ei talaz,

Au cucerit cu plugul, cu vârful vechii săbil.

Până la Cetatea-Alba, Ilmanul de corăbii.

Sute de ani stătut-au stăpânii până la Nistru,

Luptând cu răsăritul, cu cuibul cel sinistru.

De unde vin în ralură în veci recunosătoare,

(Continuare din pag. 2)

atunci, în partea stângă a drumului ce duce la Șahanlar. În timpul acela, se spune că satul avea locuitori bogați din prăzile ce le făcuse în năvălirile și luptele cu creștinii. De aceasta au auzit și Cerchezii ce se aciuseră în Tulugea

Șicând au crezut timpul potrivit au pornit la pradă. Când au ajuns în sat, o luptă pe viață și pe moarte s'a încins în întunecul nopții. Din luptă Turcii au fost respinși și avutul lor a rămas tot pe mâna hoților. Mai multe căruțe încărcate cu podoabe și cu bani au ieșit scârțâind din sat. Turcii care mai rămăsese au chemat în ajutorul lor și pe cei din Curugeachioi și au ajuns pe Cerchezi în marginea pădurii care era lângă sat. O luptă și mai grozavă s'a început între prădători și pradă.

Cât o fi ținut lupta, legenda nu spune; dar când s'au retras Cerchezii respinși, au rămas carele goale. Nimeni nu știe ce s'au făcut averile furate. Turcii se mângâiau cu: Haram ghealdi, haram ghiți; Târziu, peste câteva zeci de ani, un bătrân Cerkez se interesa pe la Turcii bătrâni care apucase vremea aceea unde era părul lângă care au găsit căruțele. Acolo au fost îngropate bogățiile. Dar locul părului nu s'a găsit nici azi. Turcii au săpat în 2-3 locuri după ele, însă nu au găsit nimic.

Ai-ormanului, în afară de încălcări de felul celei de mai sus, a avut de suferit și de pe urma ultimelor războaie dintre Ruși și Turci. Dar gospodăriile lor așa cumle știți au putut fi refăcute repede.

După ultimul război din care au ieșit înfrânți, cerbicia le-a fost complet îmiată de noii lor stăpânitori, Bulgarii.

Ba supuși la diferite umilirii, au privit foarte bine stăpânirea românească.

După 1877, au fost nevoiți să convețuească cei care nu s'au putut deslipi de locurile pe care s'au născut și au crescut, cu Bulgarii care s'au infiltrat câte unul, câte unul de vr'o 30 ani până au făcut 32 familii. Dela 1926 s'au stabilit și coloniștii Români. Astfel sunt în total aproape 130 familii în Ai-orman.

Timpurile liniștite, apropierea de oraș și largimea pământului va da posibilitatea locuitorilor să-și facă în viitor gospodării frumoase, cu pomii roditori pe lângă casele mari ce desigur își vor construi.

Atunci va fi natură îndestulătoare, școalele de azi și instituțiile ce le-a arătat exact cum sunt, D-l V. Stroescu în cartea sa „Pe urmele Străbunilor“ vol. IV. P. C.

Redactor, Tasse Oprișan.

## Anunțarea în lecție

(Urmare din num. trecut)

A mai spus, colegul că prin anunțare se satisface o curiozitate a copilului și are toată dreptatea. Sunt unele lecții cari prin anunțare par că nu ar prezenta un interes și că ar fi cam la fel cu cea precedentă plictisitoare, aridă, etc. de aci urmează și relele dispozițiuni din partea elevilor pentru acea lecție. Altele sunt cunoscute de elevi prin diferite ocazii, odată anunțate copilul, se declară satisfăcut că o știe însă gândul se îndreaptă spre conținutul cunoscut de el la dispozițiunile și împrejurările în care a fost cunoscută și printr'o asociație de idei, își depărtează atenția de ceia ce se vorbește în clasă, oricât de meșteșugită ar fi predată și primenită.

Ce se petrece cu asemenea lecții în cazul că nu le-am fi făcut anunțarea?

Atât din așteptarea elevilor cât și din începutul celorlaltor lecțiilor, pentru ei este ceva nou. Dacă din expunere începe să bănuiască că ar fi cutare sau cutare totuși coloritul viu pe care îl dăm lecțiunii îl pune în cumpană că se prea poate să nu fie și li dezvoltă curiozitatea de a cerceta ordonându-și singur o atenție desăvârșită. El face comparații și nu cedează, până când nu se convinge. Prin aceasta cunoștințele vechi să întăresc iar cele noi se memorează adânc dat fiind atenția cu care au fost ascultate și asocierea dintre acestea și cele dintâi.

Mai sunt și alte scaderi de pe urma anunțării, cari ating chiar prestigiul, învățătorului. S'a văzut la diferite școli, mai ales la unele școli de aplicații unde metoda Herbart este în vigoare, că sistemul de predare al învățătorului, a fost plasat în sufletul elevilor. Ori de câte ori prindeau momentul anunțării, când învățătorul zicea: „Astăzi vom — elevii îl complectau în mod mecanic „învață despre x sau y“. Și mult erau satisfăcuți, nu de afecțiunea lecției cât de faptul că și ei știu cât D-l Normalist sau Învățător. La o școală de aplicație, un practician se ratăcește din emoție prin cele trepte formale și uită să facă anunțarea. A avut fericirea ca un elev să se scoale și să-i spună: „Ai uitat anunțarea, d-le normalist!“.

Cred suficiente dovezile ca să vedem că suntem ironizați de elevi. — Sunt și pentru o anunțarea meșteșugită însă în anumite (lecții) dacă în pregătire am depus dibăcie ca această anunțare

să prezinte interes.

Vrem să predăm despre Ștefan cel Mare. Vom căuta în pregătire, printr'o conversație cu elevii, să sădim în sufletul lor dorința de a vedea pe tronul Moldovii pe cel mai mare domn. Și atunci putem anunța astfel: „Astăzi vă vom vorbi despre cel mai mare Domn al Moldovii“ La Mihailu Viteazul putem pleca de la părțile cari i-au interesat pe copii din istoria lui Ștefan cel Mare, anunțând astfel: „Cum voi știți tot despre cel mai viteaz și mare Domn al Munteniei. Titlul lecțiunilor de cele mai multe ori e bine să se scoată de către elevii în urma întregii expuneri.

Sunt darnic de a ști și părerile celorlalți colegi.

D. Terpu

## CURSUL supra primar

Dat fiind mijloacele grele prin care trece situația economică a țării, Ministerul face un căldu os apel la corpul învățătoresc din țară, să sporească frecvența și însemnătatea cursului supra primar, care face parte integrantă din cursul primar complet și obligatoriu conform legii.

Cursul supra primar este de o însemnătate capitală pentru ridicarea nivelului cultural al tineretului dela sate și din cartierele muncitorești și e de datoria noastră să ne adunăm forțele epuizate de mizeria în care ne sbatem și să răspundem cu toată dragostea de muncă apostolică acestui ordin.

Ne dăm seama perfect de bine că, statul nu mai poate suporta înființări de noi posturi pentru aceste cursuri, ne dăm seama deasemenea și de starea de întunecime în care se sbate fiul acestei țări, de aceea noi discalim nu putem sta cu mâinele în sân când valul de întuneric s'abate peste cei ce așteaptă dela noi lumină.

Ministerul a dat ordin în ceia ce privește funcționarea acestor cursuri în sensul următor:

Fiecare învățător dela clasele începătoare, se va complectă cu una din clasele dela ciclul al doilea. Fetele vor face lecțiunile deosebit de băieți. Programă se poate reduce și adopta localității, ținându-se seamă de profesia dominantă a regiunii.

Cursurile se vor ține dela 15 Octomvrie-15 Martie, după program și cu manualele aflate în comerț.

PONY

## Poșta redacției

— D-lui T. N.—Articolul dvs. fiind prea lung nu-l putem publica din

lipsă de spațiu. Căutați de tratați mai pe scurt articolele, întrucât articolele lungi nu's pentru ziar.

— I. G. — Se'nțelege că aveți dreptate, dar vedeți că în starea actuală când Ministerul caută pe toate căile să ne mai reducă din ceia ceia ce avem, nu credem să aprobe cererea dvs., sau chiar dacă o aprobă rămâne o simplă aprobare, fără să vă pună în drepturi. Intervenții de acest fel s'a mai făcut, însă fără nici un rezultat până în prezent.

## HAZURI

Auzind că un oarecare primar din jud. nostru, a moștenit o avere de câteva milioane în America, colegul meu îmi propune într'un mod foarte serios, să ne plătească salariile pe August, pentru-că Administrația Financiară spune că n'are bani.

\* \* \*

X, foarte amărât într'o zi, îmi spune că soția, învățătoare la aceiaș școală îl face mizeria, că nu vrea să-l aleagă director.

Ascultă dragă, îl afățui, n'ai nici un motiv să te superi, lasă să se mai bucure și ea de aceste avantajii că, tu poți trăi din rezervele agonisite până acum depe urma direcției, și pe urmă o să vină o altă decizie și cu ocazia asta faceți cu rotație.

## Vorbe cu înțeleș

— Opera de răscumpărare a nefericirii noastre e religia. Ea e lampa care arde la capătul bolnavutului în întunericul de pe pământ, precedând pe cel de dincolo.

\*

— Suferința este singura realitate în acest bun pe care îl constituie trecerea noastră prin viață.

\*

— Înțelepciunea nu e totul, căci lucrul cel mai de seamă e aceia ce-o călăuzește și o face să fie de folos; — „pornirea inimii“!

\*

— Ca să fii prețuit, trebuie ca prin cinstea sufletului tău să-i silești și pe alții să te prețuiască.

\*

— Moartea e o ipoteză până în momentul când omul se pomenește în brațele ei, fără nici-o speranță de întoarcere....

\*

— Moartea e taina tainelor și totodată cheia necunoscutului.

— Naivitatea e virtutea vină.

\*

— Conștiința singurată răvnește totdeauna existenta pură.

\*

— Indoiala e bună, cu măsură! Căci să nu tăm, indoiala e întotdeauna începutul negației și negația înseamnă distrugere.

Numai credința întărește sufletul și-l deschide pe adevărurile eterne!

\*

— Nici un mormânt îngroapă dragostea mai dănc și mai definitiv de căsătoria.

Alex. Marinescu

Invățător

Hasarlăc—Caltac

## INFORMAȚIUNI

La Bazargic, s'a terminat alagerile de director de școli primare, rămânând tot actualii, adică D-l Emanoil Papazis la școala No. 1, d-l Alexandru Nicolaescu la școala No. 2, D-l Ilie Nedelcu la școala No. 3 și D-l Ion Vuloagă la școala No. 4.

\*

In zilele de 12 și 13 Octomvrie c., d-l V. Helgrevizor școlar, a inspectat școlile din județ din Bazargic.

\*

La Ministerul Instrucțiunii se lucrează cu înțelegere la întocmirea proiectului de buget pentru anul viitor. Se intenționează, ca nouă învățătorii să ni se aplice o nouă curbă pe salariu. Li s'are să primim prea puțin.

Deasemenea statul vrea să scape de noi, să n'arimeata la comună. De acolo să primim salarii de viitor.

Nu credem adevărate versiunile acestea, dar tot ne dă de gândit. Care, așa să fie!

\*

M. S. Regina Maria trecut Sâmbătă, 17 Octomvrie prin Bazargic, sprăși lua reședința la Bazargic.

\*

La 16 Octomvrie c., s'are aniversat în toată țara, ziua nașterii M. S. Regelui Carol al II-lea.

\*

Joi, 22 Octomvrie c. s'are va întruni în Bazargic consiliul Asociației, în vederea congresului general ce se va ține în București, în zilele de 25 și 26 Octomvrie c. când se vor stabili și delegații din județul nostru cari s'are particide la congres.